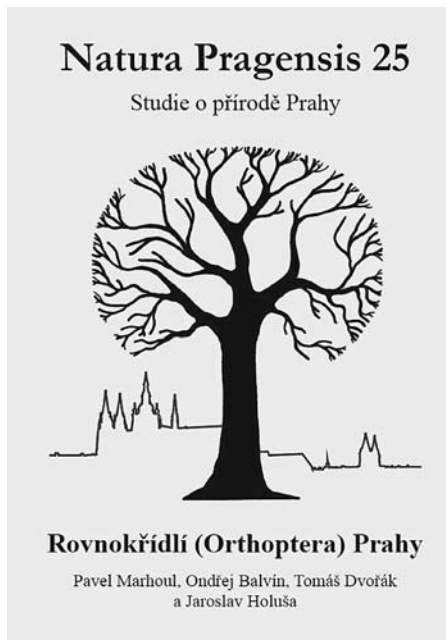

Pavel Marhoul, Ondřej Balvín, Tomáš Dvořák, Jaroslav Holuša: Rovnokřídlí (Orthoptera) Prahy. Cvrkající obyvatelé hlavního města

Relativně nedávno vyšla publikace čtveřice entomologů týkající se všech doposud nalezených kobylek, sarančí, cvrčků a dalších zástupců rovnokřídlého hmyzu (Orthoptera) v Praze (Natura Pragensis 2018, 25: 1–240). Na více než 200 stranách shrnuje vše známé o výskytu tohoto hmyzu v našem hlavním městě. Práci tvoří aktuální systematické mapování doplněné mapováním relativně náhodným před r. 2000. Zahrnuty jsou také informace o historickém rozšíření druhů – včetně nedávno objevené kartotéky bývalého ředitele Národního muzea Adolfa Čejchana.

Dozvíme se, že z Prahy je doloženo 54 druhů rovnokřídlých, z toho pět pravděpodobně vyhynulých. Znamená to, že se v Praze vyskytují nebo vyskytovaly ohromující tři čtvrtiny druhů naší republiky. Nejvýznamnější území představuje zcela jistě jihozápadní okraj v okolí Radotína. Rekordmanem je saranče měnlivá (*Chorthippus biguttulus*), kterou najdeme téměř všude. V Praze se však vyskytují i skutečně vzácnosti – např. saranče německá (*Oedipoda germanica*), hojně se můžete setkat i s takovou podivností, jako je cvrčivec révový (*Oecanthus pelluscens*). Asi náš nejbizarnější rovnokřídlý hmyz, krtonožka obecná (*Gryllotalpa gryllotalpa*), je na území Prahy neznámý již od r. 1980. Zde by možná pomohlo mapování obyvateli Prahy pomocí sociálních sítí či BioLibu. Tato pozorování publikace rovněž obsahuje.

Práce je natolik komplexní, že v mých očích předčí i atlas Rovnokřídlí ČR (Academia, Praha 2013), na níž se dva autoři této publikace (Pavel Marhoul a Jaroslav Holuša) také podíleli. Pokud se o tuto skupinu hmyzu zajímáte, sborník vám poskytne ideální informaci, kde (lokalita v Praze a typ stanoviště) a kdy daný druh nalézt. Přijde mi vhodný, i pokud byste se chtěli rovnokřídlé naučit poznávat. V naprosté většině případů se dozvíte, jak druh vypadá (včetně fotografie), kde se

- 1 Saranče modrokřídlá (*Oedipoda caerulea*) se v Praze vyskytuje relativně hojně – např. je známa z Palírky nebo vrchu Třešňovka. Podle grafu v recenzované publikaci ji najdete nejčastěji na stepích, případně na skalách nebo suchých loukách, ideální je převaha substrátu nad vegetací. Aktivita tohoto druhu vrcholí v první třetině července. Foto J. Horák
- 2 Kobylku pestrou (*Barbitistes serricauda*) je možné vzácně spatřit na jihozápadním okraji Prahy v údolí Radotínského potoka.
- 3 Kobylka smrková (*B. constrictus*) je v České republice široce rozšířená, ale žije v korunách stromů, a proto její výskyt často uniká pozornosti. V Praze byla dosud nalezena jen jednou, a to na území přírodní památky Jenerálka. Foto P. Marhoul (obr. 2 a 3)

v Praze vyskytuje (bodová mapa), na jakém typu stanoviště ho najdete (včetně ilustrační fotografie a koláčového grafu biotopů) a v jakém období je nejhojnější. Jak některé autory publikace znám, tak zcela jistě rádi v začátcích poznávání kobylek pomohou.

Dozvíte se samozřejmě ještě mnohem více. Zde bych vyzdvihl dobře napsané úvodní části s charakteristikou Prahy a metodikou mapování. Najdete zde i zdařilý souhrn informací. Jediné, co mě mrzí, je, že se k publikaci běžný čtenář nejspíš nedostane úplně snadno – vyšla v regionálním sborníku Natura Pragensis, vydávaném Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, regionálním pracovištěm Střední Čechy (rovněž Živa 2020, 2: LI–LII). Také nepovažuji za příliš praktickou její vazbu, která je ale dána formátem sborníku.

Autorům se podle mého názoru publikace povedla a těm, kteří ji budou mít v ruce, pravděpodobně udělá jen radost.

Sborník je neprodejný, lze ho získat na pracovištích AOPK ČR, v knihovně ústředí (Praha 11 – Chodov, Kaplanova 1931/1), nebo na objednávku za cenu balného a poštovného, případně na Regionálním pracovišti pro Prahu a Střední Čechy (Podbabská 2582/30, Praha 6) v budově Výzkumného ústavu vodohospodářského T. G. Masaryka.

